

[Justitsministeren.]

regler, der bandt den bevilgende myndigheds afgørelse. Ja, hvis jeg forstår det rigtigt, er det særlig tilfældet for aktieselskabers vedkommende. Svenske aktieselskaber har en ret, som ikke er tænkt gennemført ved forslaget her, til visse skønsmæssigt mindre betydende erhvervelser. Men iøvrigt forstår jeg oplysningerne i udvalgsbetænkningen således, at man også i Sverige i det store og hele er henvist til et frit skøn. Det får udtryk i de bemærkninger, som findes midt på side 53, hvor der står: „Ansøgning om erhvervelse af fast ejendom i by eller på land, som hovedsagelig agtes anvendt til bopæl for andrageren, imødekommes i almindelighed, når der ikke findes noget at indvende mod andragerens vandel eller økonomiske vederhæftighed.“ Men det vil altså sige — hvis jeg forstår det rigtigt —, at når man kommer udenfor det særlige aktieselskabsområde, beror afgørelsen på administrationens skøn, og det, der har fået udtryk i bemærkningerne, er en redegørelse i meget store linier for, hvad man har lagt vægt på.

Om administrationsapparatet bliver så særlig stort, som det er sagt, har jeg nu mine tvivl om. Der kræves ikke noget særligt apparat, men loven kan blive en byrde for det administrationsapparat, vi har, begyndende hos tinglysningsdommeren og endende oppe i justitsministeriet. Men dog kan man jo se, at udvalget netop for tinglysningsdommerens vedkommende er gået den vej at søge besværet gjort så lille som muligt, idet man ikke har pålagt tinglysningsdommeren en officiel pligt til at undersøge spørgsmålet for hvert skødes vedkommende. Man har her holdt sig til dansk rets almindelige regel, at underdommeren har ingen tilsynspligt udover de forhold, som fremgår af hans egne tingbøger, og gjort det til pligt for den anmelder, der ikke opfylder eller ikke er sikker på, at han opfylder lovens betingelser, at han selv skal give oplysninger om forholdene. For justitsministeriet betyder antallet af sagerne jo en ligeså stor forøgelse af ekspeditionernes mængde, men jeg vil på den anden side tro, at de allerfleste tilfælde, som det daglige liv frembyder, er tilfælde, som lovgivningen ikke i særlig grad tager sigte på, og som man derfor forholdsvis nemt kommer igennem. Det bliver typesager. Det, der interesserer, er sådanne tilfælde som dem, der allerede er nævnt, store jordejendommers overdragelse til fremmed hånd eller andre forhold, hvor der kan blive tale om en uønsket fremmed kapitalinfiltration. Jeg vil tro, at den byrde, som derved lægges på administrationen, bliver til at bære, og

så er der jo til syvende og sidst det at sige, at hvis man vil det mål, man ved denne lovgivning sætter sig, må man også ville midlerne og tage den byrde, som følger med.

Det ærede medlem hr. Elmquist var inde på en tanke, som havde været fremme indenfor hans parti om, hvorvidt det var den rigtige løsning at give en særlig lovgivning om det emne, vi her behandler, eller om det naturligt fandt sin plads i de ændringer i forræderilovgivningen, som for tiden er under udarbejdelse. Derved vil jeg dog sætte et spørgsmålstegn. Det forslag, som er under udarbejdelse — selvom det ændres, vil karakteren af det ikke forandres —, er et forslag om tilføjelse til borgerlig straffelov, og det forekommer mig systematisk — og også af andre grunde — unaturligt at knytte det emne, vi her taler om, specielt til straffeloven. Jeg vil tro, at vi her har et område, som naturligt hviler i sig selv, og som det er naturligt at have en særlig lovgivning om, hvis man vil fremme de tanker, som ligger bag forslaget.

Det ærede medlem hr. Malchau var som ordfører for det konservative folkeparti også inde på forskellige af de vanskeligheder, som ligger i emnet, og gjorde rede for, hvordan netop disse vanskeligheder er årsagen til, at der er gået de mange år, som er gået siden 1915, uden at man er kommet igennem med at løse spørgsmålet. Det ærede medlem dvælede også ved de vanskeligheder, som kan forvoldes overfor aktieselskaberne. Deroverfor synes jeg dog, det er naturligt at pege på, at forslaget ikke går ud på noget forbud mod, at udlændinge erhverver fast ejendom i Danmark. Det forbyder altså heller ikke aktieselskaber at erhverve dansk fast ejendom; det giver kun en regel for, hvorledes den vedtægtsmæssige opbygning og indretningen af kapitalforholdet skal være, for at selskabet kan få skøde tinglyst uden tilladelse. Men jeg tror, der er noget i den tanke, som ligger i henvisningen fra det ærede medlem hr. Elmquist til de særlige bestemmelser i den svenske lov på dette område. Jeg er ikke fremmed overfor den tanke, at det skulle være muligt i loven at optage bestemmelser, som på forhånd udelukker nødvendigheden af at søge tilladelse til en erhvervelse af ejendom, som enhver vil finde naturlig og rimelig ud fra aktieselskabets virksomhed, og som man ikke på anden måde finder nogen betænkelighed ved. Kan man komme den vej, lægger man jo ikke nogen byrde på selskaberne, og så kommer det ikke til at spille nogen rolle med selskabernes kapitalforhold. Det er navnlig dette, at